

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
În America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Bla j, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Intru mulți ani Stăpâne!

Pe când vor primi cetitorii noștri acest număr de gazetă, noul ales al diecezei Maramureșului, Preasfințitul Dr. Alexandru Rusu, va fi consacrat întru episcop al de Dumnezeu păzitei cetăți Baia-Mare și introdus în scaunul de mare păstor.

Nici o parte de țară nu este atât de necăjită ca Maramureșul, țara aceea frumoasă și de Dumnezeu binecuvântată. Pe vremea Ungurilor voiau să-i maghiarizeze, în Țara Românească au încercat să-i desbare de biserica lor cu adevărat strămoșească și să-i demoralizeze prin politica de partid, căci nicăiri nu sunt atâtea partide, ca în acest nefericit Maramureș. Dacă mai adăugăm la toate acestea plaga Evreilor, păcatul tot mai lăsat al beției și marea sărăcie care-i stăpânește, va trebui să recunoaștem că nu este nici o parte de țară atât de necăjită ca a Maramureșului.

Bunul Dumnezeu s'a îndurat însă, și i-a trimis acum, în persoana noului episcop, un păstor bun și cu frica lui Dumnezeu, un bărbat cu viață neprihănită, harnic, inzebrat cu multă știință, și având cele mai bune intențiuni. Viața de până acum a Preasfinției Sale ne este o garanță sigură, că așteptările puse în acest bărbat de seamă al bisericii noastre se vor împlini, pentru că toate slujbele pe cari le-a avut până acum și le-a împlinit cum nu se poate mai bine.

Fost-a profesor de teologie și de religie la liceu. Elevii săi numai bine pot spune despre Preasfinția Sa, aducându-și cu drag aminte de fostul lor profesor. Ca rector al Internatului Yancean de băieți a fost cu adevărat părinte al elevilor internști. Ca rector al Seminarului teologie a învitat cu desăvârșire această școală înaltă. Ca redactor al revistei „Cultura Creștină”, ca director al ziarului „Unirea”, în slujba înaltă de canonic, de fisc consistorial și de censor arhidiecezan a fost cu adevărat la culmea chemării sale. Toată lumea l-a stimat și l-a admirat, recunoscându-i vredniciile.

Pe lângă însușirile sale bune mai este apoi și darul lui Dumnezeu, pe care-l primește în sfânta taină a hirotonirii, și mai este rugăciunea fierbinte a unei dieceze întregi.

Să ne rugăm deci și noi, dimpreună cu I. P. S. nostru mitropolit și cu P. S. arhieriei, cari îl vor consacra, ca preamiloștivilui Dumnezeu, arhieria lui fără prihană să o arele și, împodobindu-l cu toată curăția, să-l arele sfânt, ca să fie vrednic a cere cele ce sunt spre mântuirea poporului.”

Îi zicem din toată inima și din tot sufletul nostru:

Intru mulți ani Stăpâne!

Plângerile îndreptățite ale plugarilor

E mare jalea pe satele noastre. Nu că n'ar avea oamenii ce mânca, nu că n'ar avea vite cu cari să-și lucreze câmpul. Nu, nimenea nu se plânge de aceasta. Multăm tă Tatălui din ceruri, în privința aceasta stăm mai bine decât oricare altă țară din lume. Plângerile sunt două și mari: 1. Că tot ce vinde, țaranul este ieftin, iar ceace trebuie să cumpere e prea scump și 2. că sunt prea mari cametele, așa că azi-măine 80 la sută a gospodărilor sătești vor ajunge pe mâinile bancilor și ale advocaților.

Toate guvernele și toți politicianii au făgăduit sătenilor, că vor face totul, ca să se schimbe lucrurile acestea. Țararii însă au rămas cu făgădueliile. Toată nădejdea lor și-au pus-o pe urmă în partidul național-țărănesc dela care cu drept cuvânt așteptau schimbarea răului. Din nefericire anul trecut a venit peste ei și plaga scaderii și mai grozave a bucatelor, așa că de aici înainte nici dările nu mai sunt în stare să le plătească, decum cametele la bănci.

Parlamentarii național țărăniști ardeleni, înțelegând îndreptățirea plângerii țaranilor, au și cerut în adunarea din 19 Ianuarie trimisă la Cluj, ca guvernul să aducă încă în sesiunea aceasta legile de lipsă pentru ușurarea sorții țaranilor.

Împlinirea acestor cereri nu se mai pot amâna de loc, altfel pătura țărănească, talpa țării, ajunge la sapă de lemn.

Cea dintâi datorită a guvernului dl. Mironescu trebuie să fie nu votarea legii împotriva cametei, pentru că a stabilit cameta la 18%, atunci când unele bănci dau și astăzi împrumuturi cu 16%, n'are nici un înțeles. Guvernul va trebui să reducă mai întâi scontul Băncii Naționale, care este astăzi de 9 la sută, ceace înseamnă, că Banca Națională dă împrumuturi celorlalte bănci cu 9%. Se înțelege dela sine, că băncile celelalte trebuie să câștige și ele cel puțin pe atâta, dacă nu mai mult. Așa se explică faptul, că banii nu sunt nicăiri așa de scumpi ca la noi. În Anglia scontul e de 3%, în Austria de 5%, în Belgia 3%, în Cehoslovacia 4%, în Elveția 2 $\frac{1}{2}$ %, în Finlanda 6%, în Franța 2 $\frac{1}{2}$ %, în Germania 4%, în Italia 5 $\frac{1}{2}$ %, în Jugoslavia 5 $\frac{1}{2}$ %. În Polonia 7 $\frac{1}{2}$ %, în Suedia 3 $\frac{1}{2}$ %, în America 2%, în Ungaria 5 $\frac{1}{2}$ %, pe când în România 9%. Așadar în toată lumea aceasta banii nicăiri nu sunt așa de scumpi ca la noi în țară. Acesta e faptul dureros. Urmarea e că nicăiri nu sunt țararii atât de îndatorați ca la noi în România. Mai este apoi plângerea a doua, tot pe

atât de îndreptățit: ceace cumeștră țaranul e foarte scump. Știți pentru ce? Țara noastră este o țară de plugari. Cu toate acestea până acum guvernele nu de țaranii s'au îngrijit ci de fabricanți. Lor le-au făcut tot felul de înlesniri, pentru ca să se încurajeze industria națională vezi Doamne. Politică cu totul greșită. Țărâimea trebuia mai întâi ridicată, pentru că aceea face 80% din populațiune, nu industria, care abia face 2-3%. De aceea e la noi așa de scump tot ceace cumperi din strălăni.

Ei bine, lucrurile nu mai pot rămânea așa cum sunt. Guvernul va trebui să aducă legile pe cari le cer parlamentarii ardeleni, și încă în timpul cel mai scurt. Va trebui să facă totul p'ntu reducerea scontului Băncii Naționale și după aceea pentru regularea cametei, altfel poporul își va pierde încrederea pe care și-a pus-o în partidul național-țărănesc și peste tot în nădrăgari, ceace ar fi foarte trist.

Dania noului episcop al Maramureșului. Noul episcop al Maramureșului preasfințitul Dr. Alexandru Rusu, a adresat o scrisoare către prefectul județului Maramureș, prin care îl aduce la cunoștință că din prietelul hirotonirii sale întru episcop și a instalării sale în tronul episcopesc dela Baia Mare, a hotărât să trimită trei vagoane de bucate populației lipsite și sărace din județ. Îl roagă deci pe dl. prefect să binevoiască a împărți acest dar al său, după cum crede mai bine. Această danie a Preasfințitului a făcut mare bucurie în părțile Maramureșene. — Aflăm de altă parte că orașul Baia Mare a hotărât să facă noului episcop o danie, cât se poate de frumoasă, și anume o tipografie nouă cu toate cele de lipsă. Bucuria celor dela Baia Mare este extraordinar de mare și se spune că-i vor face noului episcop o primire dintre cele mai frumoase.

Generalul Berthelot greu bolnav. Numărul trecut al gazetei noastre ducea cetitorilor trista veste a morții mareșalului Joffre. Aflăm acum că generalul Berthelot, un mare erou francez și prieten al nostru în războiul mondial, este greu bolnav. Generalul Berthelot suferea de boala așa numită diabet (boală de zahăr), din care cauză în 8 Ianuarie a trebuit să i-se taie un picior. Piciorul i-s'a tăiat până în șold. Deși a trecut bine peste operație, starea generalului este foarte gravă.

Grecii cei vechi și durerea

Durerea a existat totdeauna pe pământ. Deodată cu căderea lui Adam și a Evei ea și-a cuprins tronul în lume și de atunci este cea mai nedespărțită soră a omenirii. Blăstemul acela al lui Dumnezeu, rostit îndată după căderea lui Adam, s'a împlinit întru toate, căci cu toții în sudoarea feții noastre ne mâncăm pâinea noastră, până ce ne întoarcem în pământ, dintru care am fost luați.

Cât de nedespărțită este durerea de neamul omenesc ni-o dovedește foarte frumos o veche legendă grecească, pe care a prelucrat-o într'o minunată poezie marele poet german Schiller. Polykrates, regele insulei grecești Samos din Marea Egeică, stătea odată cu oaspele său, regele Egiptului de pe acele vremuri, pe balconul palatului său, laudându-se regescului său oaspe cu fericirea și norocul său cel mare, care nu l-a părăsit nicicând. Regele Egiptului i-a răspuns că până atunci nu-l poate declara fericit până nu-și termină războiul pe care l-a pornit împotriva unui vecin de al său. Dar nici nu-și terminase bine cuvintele, când un sol aduce într'un coș capul tăiat al dușmanului său. Regele Egiptului îl face atent, să nu se prea încreadă norocului, și cu atât mai ales nu, că toate corăbiile li sunt în largul mării și foarte ușor le poate nimici o furtună. Dar iată că și acelea se întorc în pace acasă încă în aceeași zi. Întrebându-l de reușita sa în războiul cu Cretanii, Polykrates primește știrea că și în acel războiu a eșit biruitor. Îngrozit de soarta prietinelui său, regele Egiptului îl sfătuiește să-și provoace însuși o nenorocire, pentru că încă nici un pământean n'a avut parte în viața sa numai de noroc și fericire. Polykrates aruncă atunci, la sfatul prietinelui său, ceea ce avea mai prețios, un inel scump, în mare, cu gândul că astfel va scăpa de alte nenorociri. Însă norocul și fericirea îl persecutau. A doua zi un pescar îi aduce un pește foarte frumos și mare în dar. Desfăcându-l bucătarul, află în stomacul peștelui inelul cel scump al stăpânului său și-l predă regelui. Văzându-o aceasta regele Egiptului, îi spune că zeii îl persecută, de aceea îi dăruiesc numai noroc, și apoi își iea rămas bun dela el și pleacă spre casă, pentru că să nu-l ajungă și pe el soarta tristă a prietinelui său. Peste noapte dușmanii de fapt îl și omoară pe Polykrates, și astfel se dovedește că fără durere nimenea nu poate trăi în lumea aceasta.

Legenda grecească arată părerea vechilor Greci despre durere. Nu poate trăi adecă nimenea fără de a gusta cătuș de puțin din amarăciunea durerii, ori apoi păfește ca Polykrates.

În vremile vechi dinainte de Hristos durerea era mai deasă și mai cumplită decât astăzi. Cea mai mare parte a omenirii, nefiind liberă, gusta din cale afară prea mult din paharul durerii, se refugia însă la religie, care-i alina durerea, pen-

trucă vechea religie păgână predica supunere zeilor, cerea ca omul să nu desnădăduiască în durere și să supoarte fără de a cărti loviturile sorții. Astfel vechii Egipteni — cel mai credincios popor, după Evrei, în vremea dinainte de Hristos — se supuneau întru toate loviturilor sorții și nici nu cărteau împotriva zeilor, dacă le trimiteau durere. Zeul Veruna era stăpânul vieții și al morții, al boalelor și al sănătății. Celce nu se supunea acestui zeu, nu putea avea nici o nădejde într'o viață fericită dincolo de mormânt. Mai târziu vechii Egipteni începură să-și explice durerea ca urmare a unei vieți necredincioase de mai înainte, fiindcă ei credeau în călătoria sufletelor dintr'un om în altul sau dela om la animal, dupăcum a trăit în lume de cinstit ori de necinstit. Grecii merg mai departe, ei sunt de părerea că durerea o trimit zeii nu numai ca să pedepsească pe oameni, ci și ca să-i facă mai buni.

Dar rând pe rând religia Grecilor devine tot mai nebăgată în seamă, slăbește și se chiar îmbolnăvește, așa că pe urmă este de părerea că zeii trimit durerile cele multe asupra oamenilor din ură față de oameni. Pentru că Grecii cei vechi erau de părerea că zeii lor nu se deosebesc de oameni decât prin aceea că sunt nemuritori, încolo însă au toate proprietățile bune și rele ale oamenilor. Astfel se explică împrejurarea că oamenii îi învidiază pe oamenii prea norocoși și fericți, și trimit asupra capetelor lor tot felul de nenorociri. Vechea religie păgânească a Grecilor și Romanilor n'a răspuns nici când la întrebările: de unde vin durerile oamenilor credincioși, temători de Dumnezeu și drepti, și de unde fericirea celor necredincioși și răi? Răspunsul vechilor preoți păgâni era: așa a voit soarta, și cu acest răspuns își plăteau urechea. Se înțelege că prin această învățătură a lor ei au ucis cea mai frumoasă floare din inima omenirii: nădejdea, iar durerea au înșirat-o între cele mai mari rele, cari pot veni pe capetele omenirii.

Își poate deci oricine închipui, ce mare chin era viața în acele vremuri, mai ales pentru bietul popor neliber, și cât aveau de suferit bieții oameni, fără de a avea vreo mângâiere și vreo nădejde de mai bine.

Părintele IULIU.

De ale cantorilor

Sunt de două săptămâni la București, tot bătând la ușile celor mari, pentru ajungerea unui scop. Acest scop ar fi, după crezul meu și al multor Venerați Preoți, foarte bun, l-am și adus la cunoștința Înalt Prea Sfinților Părinți, cu data de 11 Sept. 1930.

Nu am desferat, și nu voi desferă, am nădejdea în bunul Dumnezeu că va avea succes. Dl. Ministru Hătegan în prima zi mi-a dat rezoluția, dar cei mici au spus că pe la începutul lui Februarie. Așa că, după cum văd, am speranță ca în zilele acestea, să mă duc personal la Maestratea Sa Regele și cred că, dacă ajută bunul Dumnezeu, va fi reușita bună.

S'a vorbit mult în această foaie referitor la salarizarea noastră a cantorilor. Ne-am dat păreri, și unii și alții, ba unii, când mă întâlneau, mă agrăiau în felurite forme. În sărbători am promis unora că dacă viu la București, nu voi pleca până nu văd că suntem luați și noi în bugetul cultelor. M'am interesat, dar bugetul e spre aprobare, așa că peste vreo două săptămâni se va da rezultatul. Mai ușor și mai îngrabă cred că voi putea vedea bugetul general. Nu știu sigur, dar bucurie nu o să fie. Așa, că dacă nu vom fi luați în buget, cred că ar fi bine, dacă, om trăi și cari, om trăi, să facem un congres mare la Cluj, că e centrul Ardealului, și cum am mai spus odată, toți cantorii fără deosebire de confesiune. Știți proverbul: copilul dacă nu plânge, mama nu-l dă țată.

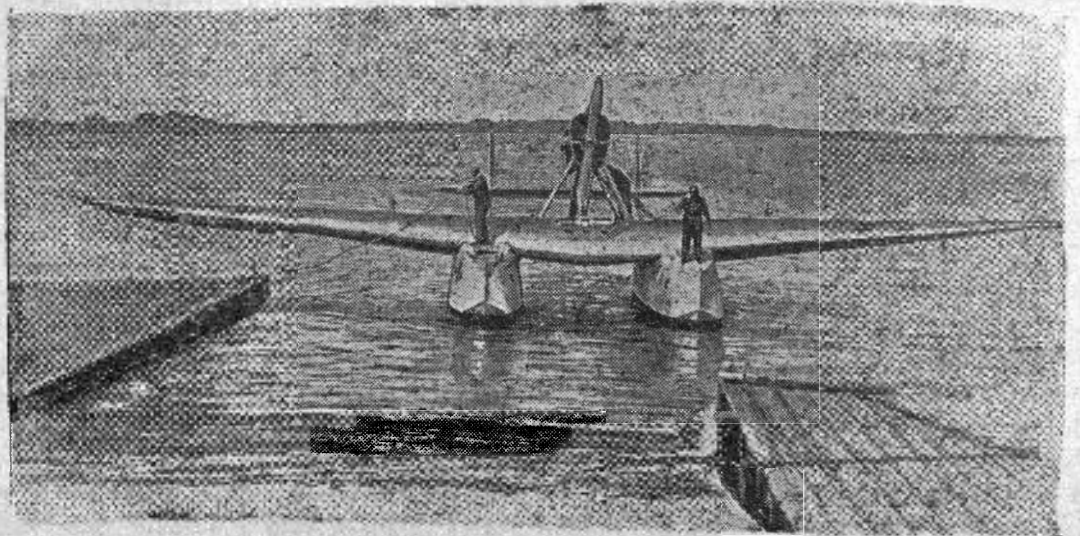
Să nu ne lăsăm în nădejdea că cei mari poartă grijă. Alte asociații și grupări puternice fac congrese peste congrese, până își ajung scopul. Și ar fi bine ca toți cantorii ardeleni, de amândouă confesiunile, să se adune la Cluj. Căci unde-i unul nu-i putere la nevoi și la durere, unde-s doi, puterea crește. Congresul ar fi bine să se țină a doua zi de Rusali până atunci mai putem sta de vorbă prin „Unirea Poporului.” Știu că unii, cari au avut fericirea de a primi ceva jugăre, și au venite, nu prea își bat capul, o lasă pe cei mari, dar noi cari nu avem nici jugăre, nici venite, trebuie să ne căutăm dreptul. Și cred că suntem cei mai mulți. Așa că la congres, ne vom spune fiecare durerea.

Să ne întâlnim cu bine!

București, la 20 Ianuarie 1931.

Muntean Nicolae
cantorul din Cârța

Nenorocirea sburătorilor Italiani

Și Italianii au încercat să sboare cu aeroplanele, din Europa, peste Oceanul Atlantic, în America. Pentru aceasta și-au construit hidroplane, adecă aeroplanes, cari în caz de nevoie, pot și înota. Un astfel de hidroplan, a cărui fotografie o dăm aici, s'a aprins însă, arzând împreună cu el și cei patru oameni care-l încălecau.

Hotărârile parlamentarilor național-tărăniști ardeleni

În ziua de 18 Ianuarie s'au adunat la Cluj parlamentarii național-tărăniști ardeleni, și au ținut o ședință, sub președinția dlui dr. Al. Vaida-Voevod, pretinzând dela guvern împlinirea următoarelor cereri: 1) Să se continue cu descentralizarea, mai ales la ministerul Finanțelor, Agriculturii, Industriei și Comerțului, Lucrărilor publice și al Comunicației. Adecă să nu trebuiască a merge cetățeanul pentru toate nimicurile la București, ci să-și poată căuta dreptatea la Cluj, Timișoara, Iași și așa mai departe. 2) Să se aducă o lege a organizării judecătorești. 3) Să se modifice legea spirtului, ca de aici înainte să nu se poată face atâtea fraude cu spirtul negru. 4) Să se dea sprijinul cel mai mare plugarilor, căci ei sunt talpa țării, să se termine odată cu reforma agrară, să se aducă legea cametei și legea băncii agricultorilor și să se schimbe legea pădurilor, pentruca să nu mai aibă oamenii atâtea necazuri când vreau să-și taie pădurile proprii. 5) Guvernul să facă totul ca Banca Națională să nu mai dea celorlalte bănci banii împrumut cu 9 la sută, ci cu mai puțin, că altfel cetățenii se vor nimici pe urma cametelor celor mari. 6) Să se aducă o lege, care să tragă la dare de seamă ziarele cari ponegresc pe toți oamenii de seamă ai țării. Gazetele să aibă libertatea deplină, dar să răspundă în fața judecătoriei pentru tot ce scriu. 7) Să se facă totul ca averile funcționarilor publici să fie revizuite și să se dovedească în fața judecătoriei, de unde au unii funcționari, săraci mai înainte, zeci de milioane.

Toate acestea cereri ale parlamentarilor noștri sunt de cea mai mare însemnătate. Ei au vorbit în numele alegătorilor, cari toți cer, ca cu un glas, aducerea acestei legi. Guvernul va trebui să și ție cont de aceste cereri, altfel sărăcia și neîndestulirea va crește la noi în țară zi de zi.

Sășii prietini cu Ungurii

Deputatul sas Rudolf Brandsch a scris într'un ziar nemțesc din București un articol, în care arată că guvernul român nu poate trata pe o formă pe Unguri cu Sășii, fiindcă Ungurii au la spate Ungaria, pe când Sășii nu. Ungurii nu au abzis nici odată de gândul de a se putea uni din nou cu Ungaria, pe când Sășii nu au astfel de gânduri.

Pe urma acestui articol ziarele ungurești au făcut mare târaboiu și au cerut ca dl Brandsch să fie tras la răspundere. Sfatul Sășilor din Ardeal s'a și întrunit nu peste mult și a tras la

răspundere pe dl Brandsch. Urmează deci, că Sășii sunt mai prietini cu Ungurii decât cu noi; că celce se împrietinește cu politica românească este dat afară din sânul neamului săsesc, și că Sășii ar dori mai bucuros să se alipească de Ungaria decât să rămână cetățeni români.

Foarte bine, România Mare n'au făcut-o nici Ungurii nici Sășii, și se va susține în butul acestora, până va mai trăi un român pe acest pământ. Că și Sășii își dau arama pe față, nu numai Ungurii, pe noi numai bucura ne poate. Cel puțin îi cunoaștem pe deplin. Numai să nu le pară rău vreodată de purtarea lor de acuma, că Românul ține minte.

Desbaterile Parlamentului și ale Senatului

În ziua de 19 Ianuarie s'au deschis ședințele Parlamentului și ale Senatului. Desbateri mai însemnate n'au fost, pentrucă încă nu s'au discutat planuri de legi mai de seamă. În parlament a vorbit mai interesant dl deputat Iosif Jumanca (socialist), cerând guvernului, să nu îngăduie scumpirea hârtiei și arătând că hârtia românească este cea mai scumpă și cea mai rea din întreaga lume. Acelaș lucru l-a spus și D. R. Ioanițescu din partidul național-tărănesc, dovedind ce venituri groaznice au fabricile de hârtie, și nici așa nu-s mulțumite, ci vreau să mai ridice încă prețul hârtiei.

Dl Aurel Vlad cere înducerea pedepsei cu moarte

Dumineca trecută s'a ținut la Orăștie o întrunire a organizației național-tărăniște, pe care a prezidat-o însuși dl Aurel Vlad, fostul ministru al artelor. Dl Aurel Vlad a cerut să se schimbe constituția și să se introducă și la noi pedeapsa cu moartea. DSA a făgăduit că părerea aceasta a DSAle o va aduce și la cunoștința parlamentului, cu atât mai ales că DSA este de credința că altfel nu se va putea face nici odată rânduială în țară, pentrucă prea sunt multe hoții și tâlhării.

Alte mișcări în Indii. La Bombay mișcările de stradă continuă. Lucrătorii, adunați în număr de câteva mii, au ținut o adunare de protestare contra autorităților. Au voit chiar să împiedece ținerea oficiilor publice. Poliția a trebuit să înceapă lupta cu arma contra lor, ca să-i poată împrăști. În toate ciocnirile au fost răniți și duși la spital mai mult de 200 de răsculați.

Lordul Rothermere, mântuitorul Ungurilor

Cine e? Ce face? Iubește Ungaria de dragul Ungurilor ori de dragul Angliei!?

Războiul mondial, care a costat atâtea vieți omenești și atâtea sânge vărsat, a adus totuș printre lacrimile de durere ale văduvelor și orfanilor după soții și părinții pierduți, și bucurii și încă mari. Popoare multe trăiau înainte de acest războiu sub ascultarea altui popor, care adeseori le produceau suferinți amare. Azi toate popoarele sunt libere și trăesc fiecare în țara lor proprie. După războiul mondial și-a făcut fiecare popor o țară a sa, așa de exemplu: Cehoslovacia, Polonia, România Mare ș. a.

Cel care stăpânește ar vrea să fie tot stăpân, și de aceea stăpânitorii de ieri, Ungurii, fac azi atâtea guri, pentru nedreptatea ce li-s'a făcut prin alipirea *Ardealului* la *Regatul Român* și prin formarea celor două țări nouă: *Cehoslovacia* și *Jugoslavia*. Stăpânitorii de ieri ar vrea să fie baremi mâne iar stăpânitori, — dacă azi nu sunt, — dar fiindcă sunt puțini și slabi, le trebuie un ajutor. Și ajutorul l-au găsit mai curând decât credeau, în persoana marelui politician și ziarist englez, Lordul Rothermere.

Lordul Rothermere este un mare bogătan englez, un mare și vechiu gazetar, (serie mai ales gazete pentru popor) și în acelaș timp un mare politician, care a încercat să trăiască în mai multe partide politice, însă neînțelegându-se cu nici unul, și-a format în urmă un partid al său numit „Partidul Unit al Imperiului”. În viața sa politică, Lordul Rothermere nu prea este constant, adecă azi zice albă, mâne zice neagră. Lordul Rothermere are însă o teamă de o nefericire, care ar fi să vie peste Europa, și mai ales pentru țara sa. Tot ce face, tot ce spune și ce scrie are de scop înlăturarea acelei nefericiri, nu din Europa, ci din țara sa, din Anglia. Iată deci, ce face acest om, în care Ungurii și-au pus mai mari nădejdi decât într'un nou mântuitor. Acum mai în urmă, Rothermere este în mari legături cu neamțul Hitler, un conducător politic al Germaniei. Hitler luptă împotriva comunismului rusesc, care amenință să cuprindă toată Europa. „Sub controlul lui Herz Hitler tineretul Germaniei este efectiv (traisic) organizat contra corupției (stricării) comunismului. În acelaș scop am întemeiat și eu — zice Rothermere — în Anglia „Partidul Unit al Imperiului”. Va să zică Rothermere spune aci, că ținta luptei și străduințelor sale este de a opri comunismul rusesc în întinderea lui peste Europa și mai la urmă și peste țara sa. Pentru a-și ajunge scopul, Rothermere urmărește întărirea Ungariei și a Germaniei, nimicirea Cehoslovaciei, slăbirea României și Poloniei.

Într'un articol scris în gazetele sale din Anglia, Rothermere spune lucruri foarte șoade asupra viitorului acestor țări. De aceea vom reproduce câteva. Vorbind despre schimbarea granițelor, Rothermere zice: „O sută de milioane de germani și unguri, cari formează populația Europei centrale, nu vor primi să rămână pentru totdeauna împărțiți prin granițe nenaturale, fixate și impuse cu forța... Prorocind viitorul fiecărei țări, iată ce le spune:

Dela Polonia, Germania trebuie să primească coridorul Danzig și Silesia germană. Dacă îndreptările convenite Ungurilor și Germanilor nu se vor face pe cale pașnică, va urma un războiu. Iată ce crede Rothermere, că va face Germania într'un viitor războiu. În primul rând Germania nu se va mai mulțumi numai cu Anschluss-ul (unirea cu Austria), ci

va aduce la sine „nu numai pe cele trei milioane de germani din Cehoslovacia și cele trei milioane de Unguri din România (Ardeal) „ci cu tot posibilul și națiunea maghiară însăși“. În acest caz Cehoslovacia ar fi din nou stearsă din rândul țărilor europene.

Ceeace este mai interesant în spusele lui Rothermere, este faptul că acum (în zilele de mai sus) el nu mai vede în viitorul Ungariei o țară mare, până la Carpați, ci vede chiar națiunea maghiară înghițită de germani. Acest lucru îl spune mai cu deamănuntul când zice: (tot într'o gazetă de a sa) „Eu aș sfătuiesc Ungaria, să ia parte într'o asemenea federațiune (asociere politică a mai multor state) dacă i-se va refuza și mai departe îndreptarea răului ce „i-s'a făcut“. Va să zică s'a schimbat boerul, nu mai este cum îl știm. În alți ani cerea ca Ungaria să devină un stat mare și puternic în partea centrală a Europei. Azi, el, Rothermere, mântuitorul dela Londra al bieților Unguri neîndreptățiți, îi „sfătuește“ pe aceștia, ca să se asocieze cu Germanii într'o țară. Adecă cum?! Ungurii să nu mai fie stăpâni?! Desigur mulți magnați dela Budapesta vor fi pregătiți să-i trimită lui Rothermere un protest, care ar fi început cam așa: „Nu, nu, niciodată“...!

Lordul Rothermere, în planurile sale politice are lipsă ca Ungurii să-i fie prieteni. De aceea, ca nu cumva să rămână aceștia supărați pe el, le-a trimis cu prilejul Anului Nou un discurs, în care spune cu totul altfel de lucruri șoade, decât cele cari le-am văzut mai sus. Lordul Rothermere are „convingerea adă că, că deceniul (zece ani) care începe, azi (Anul Nou), va fi martorul recunoașterii dreptății maghiare“. La încheierea discursului declară că „nu poate face profetii politice, fiindcă multă vreme înainte de încheierea noului deceniu, (acelor zece ani ce vor veni), Ungaria își va reprimi cele trei și jumătate milioane de fii, cari suferă sub stăpânire străină, împreună cu acele teritorii (parturi) cu tot, cari au fost colonizate“!

Iată deci, cum vorbește Lordul Rothermere, astă toamnă spunea, că Ungaria ar fi bine să se unească cu Germania, acum, la Anul Nou, promite Ungurilor, că cu mult înainte de a trece zece ani, Ungaria va fi iarăș mare, cum a fost recăpătând Ardealul.

Ce să mai știi crede? Nimic. După cum nu cred o seamă de Unguri așa numiți contra-revizioniști, cari au și declarat într'o adunare de a lor că prima chestiune de isprăvit în Europa ar fi: „înlăturarea definitivă a problemei revizuirii tratatelor de pace“. Ungurii se vor cuminti ei cu încetul, după ce se vor convinge, că „să nu profetești lucru străin“, e porunca dumnezească.

Ceeace putem ști sigur din cele spuse mai sus este faptul, că Lordul Rothermere nu se gândește atâta la viitorul Ungariei, cât mai ales la viitorul său politic. Pentru aceasta se luptă cu planul unei mari piedeci ridicate împotriva comunismului rusesc, care n'ar vrea Rothermere să ajungă nici de cum la Anglia. El e mare bogătan, și comunismul i-ar distruge averile. O spune aceasta precis când zice: „această mare combinațiune (toate țările din centrul Europei sub conducerea Germaniei) „națională... ar constitui un zid (zid contra „valorilor mării) contra Bolșevismului“.

Va să zică Rothermere numai într'atât vrea revizuirea tratatelor de pace, pentru ca, făcând pe plac Ungariei și Germaniei, să poată pretinde și el ca aceste țări să-i facă lui pe plac, supunându-se la acel plan al lui.

Cine e mai deștept acela va ieși mai bine. Vom vedea!

24 Ianuarie. Unirea principatelor, care s'a făcut la 24 Ianuarie 1859, adecă înainte cu 72 ani, s'a sărbătorit la Blaj cu cea mai mare însufățire. La ora 11 s'a făcut în catedrală o slujbă dumnezească de mulțumită, săvârșită de vicarul mitropoliei, păr. canonic Dr. Ambroziu Chețianu, încunjurat de un mare săbor de canonici, preoți și profesori. Fiecare școală a ținut apoi câte o serbare școlară pentru elevi, la care a vorbit câte un profesor și au declamat și cântat elevii. Aproape toate casele orașului au fost împodobite cu steaguri, iar prăvăliile și oficiile au fost închise.

Hirotonirea noului episcop al Maramureșului se va face la sărbătoare sfinților trei ierarhi, în ziua de 30 Ianuarie, în catedrala din Blaj. Hirotonirea o vor săvârși toți trei episcopii noștri, în frunte cu I. P. S. mitropolit Vasile. La această rară și măreață sărbătoare va lua parte cineva reprezentând pe M. Sa Regele, Escelența Sa Dolci, nunțiul papal dela București. Dnii miniștri M. Hai Popovici, N. Costăchescu, Emil Hațegan și Gheorghe Pop, precum și dl. secretar general dela ministerul Instrucțiunii și al cultelor Dr. Al. Borza. Din Cluj vor veni dnii Al. Vaida-Voevod, directorul ministerial Dr. Valer Moldovan rectorul universității Dr. Iuliu Hațegan, vicepreședintele senatului Dr. Romul Boilă, președintele Agrului Dr. Valer Pop și mulți alții. Duminică seara noul episcop, însoțit de P. S. Iuliu al Cujului și Gh. Rele, va pleca din Blaj și va sosi Lună, în ziua de întâmpinarea Domnului, la Baia Mare, unde i-se va face instalarea, la care vor lua parte aproape toți oaspeții înalți înșirați mai sus.

Explozie într'o mină de cărbuni. Într'o mină de cărbuni din Auchengetch, în ținutul Lancashire, s'a produs în 21 Ianuarie o explozie de gaze. Explozia a fost destul de puternică și cu urmări destul de grele. Cinci minieri au fost omorâți și alți șase răniți rău.

Rămășag pe beut țuică. Doi tineri din București, neavând ce face, într'o zi se pun să facă pariuri. Unul face pariu că el bea 1 kgr. și jumătate de țuică, fără să ia sticla din gură. Rămășagul era interesant și de aceea s'au repezit la crâșmă. Acolo cel viteaz a luat sticla cu kgr. și jumătate de țuică în mână, și dă-l pe gât. Nu s'a oprit omul, până n'a scurs

tot ce era în vas. Celalalt rămăsese înlemnit. Pierduse prețul țuicii. Peste zece minute însă, cel care a beut țuica a căzut în nesimțire, otrăvindu-se de atâta alcool. Numai în spită s'a mai sculat.

Câți șomeri sunt în Europa. După calculele făcute în toate țările din Europa reese, că peste tot sunt în Europa 11 milioane de șomeri (oameni fără lucru). Cea mai mare parte din aceștia sunt în Germania ș. a. În România numărul șomerilor se reduce la câteva zeci de mil peste toată țara.

Un surdo-mut se face preot. Săptămânile trecute a apărut la Paris o carte, care poartă titlul acesta, precuvântarea scriindu-i-o însuși episcopul André du Bois de la Villerabel. În această carte se povestește viața părintelui Jean Marie Lafonta, care s'a născut surdo-mut, iar ca tânăr a intrat în mănăstirea călugărilor asumpționiști. Acest călugăr atâta s'a rugat de superiorii săi, până sf. Părinte dela Roma i-a dat voie, cu toate că este împotriva sf. canoane, ca să fie hirotonit de preot. Păr. Jean Marie Lafonta slujește la institutul de surdo-muți din Bordeaux și se dovedește a fi un minunat preot pentru acești nefericiți. Acesta e cel dintâi caz în istorie, când un surdo-mut este hirotonit de preot.

Comuniștii din Brașov vor să facă mișcări de stradă. Comuniștii din Brașov, în frunte cu Kis György, au încercat prin adunări dese, în mai multe căsi, pregătirea unei mari mișcări de stradă, care să pună în spaime întreg orașul. Poliția însă le-a dat de urmă și planul lor a fost zădărnicit. S'au făcut mai multe descinderi și au fost areștii vre-o șase inși, împreună cu conducătorul lor.

Raidul aviativ Italia—Brazilia. De câteva săptămâni, a plecat o escadră (mai multe hidro-avioane) de aviație italiană într'un mare sbor, din Italia până în Brazilia (America de Sud). În decursul trecerii peste Ocean cinci soldați, împreună cu un aeroplan, au pierit. Celalți au ajuns însă cu bine la Rio de Janeiro, oraș din Brazilia. Ducele Mussolini a trimis conducătorului escadrăi Balbo, o telegramă în care își arată mulțumirea de eroismul aviatorilor italieni și îl laudă cu frumoase cuvinte pentru buna comandă ce a purtat-o.

Când unchiul și nepotul au o singură femeie. În comuna Socodor, jud. Arad, s'a întâmplat ceva înfrorător. Locuitorul Ioan Mișcuță, de 47 ani, s'a căsătorit cu o femeie mai tânără de ani. Diavolul s'a folosit de această deosebire de ani dintre ei, și alta și nimic, fără a pus-o pe biata femeie în căutarea unui amant tânăr. Și ca să fie mai cu coarne, femeia își alege de drăguț tocmai pe un nepot

O biruință strălucită

Cărturarii joacă foarte bucuros șah, un joc foarte greu și încurcat, pe o masă împotrănită cu figuri de lemn. Acest joc este foarte greu, în schimb însă ascute foarte mult mintea celor ce-l joacă, așa că nu e mirare că-l joacă așa de bucuros. Cel mai bun jucător de șah era până acuma Capablanca. L-a biruit însă indianul Sul-tankhan a cărui fotografie o publicăm aici.

Cel mai mare general francez

Fotografia aceasta este a mareșalului francez Petain, care a fost numit cu ziua de anul nou generalisimul armatei franceze, adevărat generalul cel mai înalt în rang, care poruncește întregii știri franceze.

al bărbatului ei, pe Gheorghe Mișcuță, în etate de 24 ani. Diavolul sârea de bucurie căci lucrul era mare, unchiul și nepotul țineau aceeași femeie de soție. Dar n'a fost destul atât. Femeea, trăind se vede mai bine cu amantul, își puse în gând să se scape pentru totdeauna de bărbat. Făgădui unui om din sat o mare sumă de bani și acesta, într-o bună noapte, când Ioan Mișcuță dormea, veni în casă și-l sugrumă. Ca să fie lucrurile acoperite, ei au luat apoi trupul sugrumatului, l-au suit în pod, și acolo l-au legat cu un ștreang, ca să pară că omul s'ar fi spânzurat singur. Jandarmii însă observă că pe lângă ștreang se văd urme vinete, ca și cum ar fi strâns de o mână. Strânși cu ușa, ucigașii au recunoscut fapta lor urtă. Auzind oamenii din sat, erau să-i omoare pe ucigași, pentru fapta lor murdară. A trebuit să-i apere jandarmii de furia sătenilor. Ei au fost duși la parchet.

A trăit 110 ani. În Slatina, a încetat din viață mai zilele trecute o femeie cu numele I. Costache Stere. Ea a numărat 110 ani de viață tuluită și lipsită de suferințe mai mari. A lăsat în urma ei, peste șaiszeci de nepoți și strănepoți.

Un vas român se strică pe Dunăre. Remorcherul „Cozia” a suferit un accident mare în apropierea Vienei. Fiind întors greșit, remorcherul s'a lovit de un stâlp de fer, fixat în mijlocul Dunării, pentru a ajuta la orientarea vapoarelor. Ciocnirea a fost atât de tare, încât îndată a început să intre apa în vasul român. Vasele care se aflau în apropiere au venit în ajutor.

Un administrator financiar arestat. În zilele trecute a fost condamnat și arestat dl Anghel M. Hăilescu, fostul administrator financiar din R. Sărat. Găsindu-se mai multe ne-reguli în socotelile banilor, se crede că el va fi grav pedepsit, așa cum merită de altfel toți acei cari se joacă cu banul public, atunci când bietul contribuabil îl plătește atât de greu.

Cât aur au produs Statele Unite. Statele Unite au produs în anul 1930 mai mult aur decât în anul 1929. În anul 1929 au produs aur în valoare de patruzeci și cinci milioane dolari, pe când în 1930 au produs patruzeci și șase milioane dolari, adevărat cu un milion dolari mai mult. Socotind în Lei, în acest an St. Unite au produs aur în valoare de 6 miliarde nouă sute milioane Lei. În țara noastră s'a produs oare barem un sfert din această sumă? Cel puțin atâta s'ar cădea.

Sosirea prințului Japoniei în București. Sosirea prințului japonez, Takamatsu la București a avut loc Vineri la orele 4 d. m. În vederea primirii înalților și depărtaților oaspeți, gara de Nord a fost frumos împodobită. Multime mare de oameni au mers la gară. Din partea casei Regale a fost însuși M. S. Regele Carol II., Marele Voevod Mihaiu, Principele Nicolae și principesa Ileana. Din partea autorităților au fost de față prim-ministrul, Dl G. Mironescu, Dl general Condeescu ministrul de războiu ș. a.

La 4 ore după masă trenul cu oaspeții a oprit în fața gării. La coborârea din tren principele Takamatsu și principesa Ki Ku-Ko, soția principelui, au fost întâmpinați de însuși M. S. Regele în ovațiunile și salutarile întregii mulțimi care era în gară.

Oaspeții japonezi vor sta în București câteva zile, în care timp vor vizita locurile și lucrurile mai interesante. Dacă e vremea frumoasă, ei vor face o călătorie și la Predeal și Sinaia. Din București ei vor pleca direct la Budapesta. Prințul Takamatsu face acum așa o călătorie lungă prin Europa, oprindu-se în capitala mai multor țări, să vadă cum e viața și cum sunt oamenii.

A născut patru copii. Femeea Pădurariu Anica, din Baițați jud. Iași a dat naștere la patru copii. Toți patru copiii au fost născuți în timp de patru ore. Câteva ceasuri după botez ei au murit toți patru. Femeea e însă destul de bine.

Liturgie pentru călători. La München în Germania se țin în toate Duminicile și sărbătorile cincisprezece liturghii, în gara principală, ca nici călătorii, nici cei care fac excursiuni, să nu rămână fără liturgie. Și rezultatul a fost minunat: într'un an de zile s'au slujit în aceeași gară 315 liturghii, la cari au luat parte 60 mii 832 credincioși, cuminecându-se 3289 însuflețiți de pilda aceasta, au înființat și Vienei o capelă în gara de sud din Viena, unde se slujește în fiecare Duminică și sărbătoare câte o sf. liturgie. Cea dintâi sf. liturgie a slujit-o, la 4 Ianuarie 1931, cardinalul arhiepiscop Dr. Piff.

Serviciu avlatic între Japonia și St. Unite. Statul japonez vrea să comande societății Zeppelin, din Germania, trei mari dirijabile, cu cari să facă apoi călătorii regulate între Japonia și St. Unite, peste Oceanul Pacific. Un dirijabil (Zeppelin) va costa opt milioane de mărci aur, cam 32 milioane Lei.

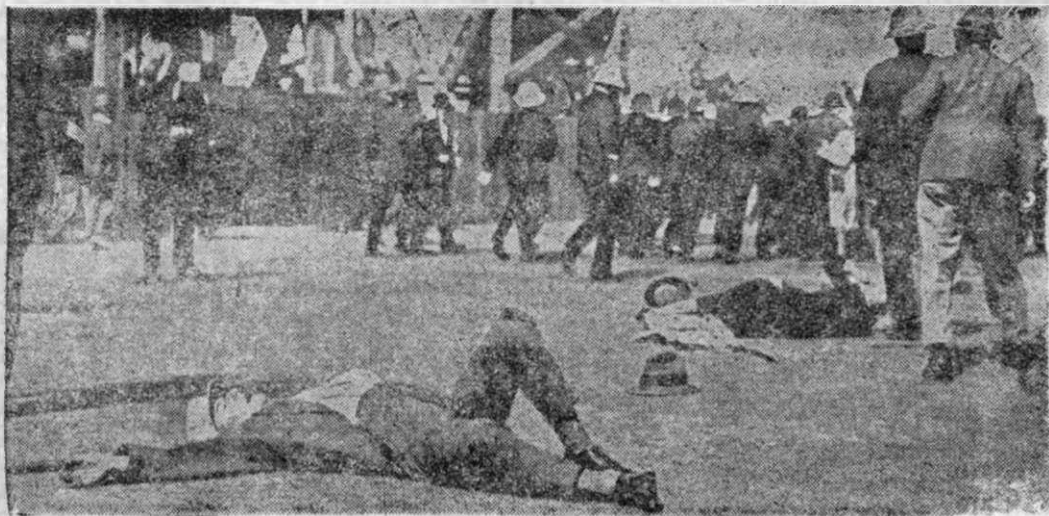
Șaisprezece gloanțe după un om.

Este interesant cum a mai scapat cu viață locuitorul Mehelean Gheorghe din com. Agriș, asupra căruia într-o bună seară, nu se știe cum, s'au tras 16 focuri de armă. Mehelean era în casă și când a auzit primul foc că a spart geamul, s'a trântit la pământ, lângă zidul, de unde veneau pușcăturile. Stând astfel culcat, el a putut scăpa din năprasnica întâmplare. Jandarmii cercetează acum, cine a putut pușca atâtea focuri în aceeași direcție, de au ajuns toate în casa lui Mehelean, căci cu el n'a avut nimeni nimic.

Prietniții noștri Ungurii. Dl prefect al județului Târnava Mică ne roagă să publicăm următoarele: No. 43619. Ziarul „Szamos” din Satu-Mare, în numărul său din 23 Septembrie 1930, publică o corespondență primită dela un presupus corespondent al său din Londra, cu privire la un raport al Atașatului Comercial al Marii Britanii la București, în care i-se atribuie acestuia afirmațiuni de o deosebită gravitate asupra situației economice în România. — Suntem autorizați a da cea mai categorică desmințire afirmațiunilor ziarului în chestiune, cu atât mai mult, cu cât rapoartele atașatului Comercial al Marii Britanii la București se publică pe măsura aparițiunii lor, fiind deci la îndemână oricărei persoane de bună credință, care ar voi să se documenteze asupra conținutului lor. — Luând act de incorectitudinea, susnumitului ziar care încearcă prin astfel de mijloace să împietzească asupra activității agenților diplomatici străini din România, ținem să adăugăm că Atașatul Comercial Britanic în România, care urmărește de aproape evoluția vieții noastre economice, a accentuat todeauna progresele pe cari le realizează gospodăria noastră națională, cu toată înrăurirea crizei mondiale, prin care trece întreagă Europa. — Domnia Sa s'a dovedit în orice împrejurare un zelos propagator al unor raporturi economice cât mai strânse între Anglia și România.

O capelă pentru sburătorii. Pe aerodromul din Loreto (Italia) cardinalul Capotosti a așezat zilele trecute piatra de temelie a unei capele anume pentru sburătorii, cari nu prea au vreme să cerceteze bisericile, cu toate că sunt foarte primejduiți. La început s'au adunat 60 de mii de lire italiene pentru ridicarea capelei. Ministerul aeronauticii a fost însă de părerea că această capelă ar fi prea mică, de aceea a făcut să se voteze din bugetul statului

Șomeri pretutindeni

Am mai spus de atâtea ori că la noi, pe lângă toată sărăcia, e adevărat raiu pe pământ, în asemănare cu alte țări, mai ales cu cele industriale. Criza cea mare își arată roadele pretutindenea, până și în depărtata Australie, unde șomerii, neavând ce mânca, fac tot într'una revoluții. Dar nici poliția nu-și uită de sine și-i strămtorește, când și unde numai poate. Chipul nostru arată rezultatul unei astfel de ciocniri cu poliția, doi șomeri rămânând morți pe loc.

Încă 200 mii lire pentru acest scop. La aşezarea pietrii fundamentale au luat parte aproape toți ofițerii aviației italiene, iar cardinalul Capotosti a binecuvântat cu acel prilej și 22 avioane noi.

Un hidroavion uriaș. În Germania se lucrează la un hidroavion uriaș. El are zece motoare, cari vor mîna zece elici, va cântări 113 tone (1 tonă este 1000 de kgr) și va putea totuși fugi așa de tare prin aer în cât va face pe ceas 298 de klm. Va să zică o corabie întreagă, care se poate înălța și în aer și să sboare.

Preoții italieni și agricultura. Se știe că dl Mussolini de când este la putere a făcut tot ce i-a stat în putință, ca să ridice agricultura italiană. Și de fapt, în curs de câțiva ani, a isbutit să facă să se producă în Italia cu mult mai mult grâu decât mai înainte. În munca sa aceasta i-au fost de mare ajutor preoții italieni, cărora le-a și mulțumit acum dl Mussolini, dînd la 400 de preoți diplome de recunoștință. Peste tot dl Mussolini este foarte încântat de ajutorul preoțimei catolice italiene.

Moartea unul convertit francez. Zilele trecute a murit în Beaune din Franța, în vîrstă de 67 ani, poetul francez M. Adolphe Retté, care trecînd la religia catolică (convertindu-se) a scris o carte cu titlul „Dela satana la Dumnezeu”, pe urma căreia s'au întors în sânul bisericii catolice o mulțime de protestanți și de jidovi, între cari și mamă-sa. Retté a intrat apoi în ordul călugărilor Benedictini, unde și-a petrecut viața până la moarte.

† **Marla Harșia născ. Mera**, a adormit în Domnul în ziua de 23 Ianuarie, la orele 6 seara după un scurt morb, în anul al 83-lea al vieții sale și al 8-lea an al văduviei sale. În mormîntarea s'a făcut luni, în 26 Ianuarie la ora 1 p. m., în cimiterul bisericii gr. cat. din Milășel. O deplîng fiii și ficele și numeroase alte rudeni. Fie-i partea cu dreptii!

Cel mai bogat om din lume. Până acum se credea că cel mai bogat om din lume s'ar afla între americani. Iată însă că ziarele engleze aduc vestea că cel mai bogat om din lume este un indian Nizamul din Heiderabad. Acesta se află acum la Londra și face acolo daruri grozave, de câte un milion de Lei. La el acasă, în India, se zice că ar avea aur și inele, cercei și alte lucruri de podoabă în valoare de peste două sute de miliarde Lei. Să ne gândim numai că bugetul țării noastre este de 30 de miliarde. Averele indianului este ca'n povești.

Căți locuitori are cetatea Vaticanului. Știut lucru este că din anul trecut sfîntul Părinte dela Roma are țara sa proprie, care se numește „cetatea Vaticanului”. Această țară este cea mai mică din lume și are cu totul 639 locuitori, dintre cari 495 sunt italieni, 118 elvețieni (ofițerii și soldații gării papale), 8 francezi, 8 germani, 3 spanioli, 2 olandezi, 1 abezinian, 1 norvegian, 1 austriac. Numerozarea s'a făcut la 30 Noemvrie 1930.

Câte automobile face „Ford”. Toată lumea a auzit de „Ford”, mare fabricant american, care produce în fabricile sale mai multe sute de automobile la zi. Însă în vremurile acestea stăpînite peste tot de lipsa banului, a fost silit și Ford să-și împuțineze automobilele produse în fabrici. În anul 1929 fabricile „Ford” au făcut în total 1 948 429 automobile, iar în anul 1930 numai 1.000.101, adică cu 948 328 automobile mai puțin.

O serbare unică în felul ei

Din Zaul de Câmpie ne vine o știre într'adevăr minunată și vrednică de a fi scrisă la gazetă. Unii cetitori poate vor zîmbi cetindu-o, dar nu e de rîs, dimpotrivă e vrednică de toată lauda și recunoștința noastră, a celor ce scriem această gazetă, și de a cetitorilor cari o cetesc. Iată despre ce este vorba:

Țiganii din Zaul de Câmpie sunt cu toții de legea unită, ca aproape pretutindena în Ardeal. De mult s'au tot gândit ei, să cumpere o candelă la sf. biserică și să o așeze în fața ușii împărătești, drept dovadă a credinței lor vii în celce stă pe sfîntul altar, așteptînd să-l cercetăm cât mai des. Curatoratul țiganilor care se numește „curatoratul gr. cat. neorustic din Zau”, a hotărît să joace, în ziua de Bobotează, o piesă de teatru, din venitul cărei producțiuni să cumpere apoi mult dorita candelă. Și hotărîrea și-au dus-o în deplinire. Cincisprezece inși, dintre cari 11 neștiutori de carte, cari nici barămi numele nu și-l știu scrie, au început să învețe comedia în 3 acte a pîr. Sabina Truția: „Vistavoiful Marcu” și au învățat-o atât de bine, încît în seara zilei de 6 Ianuarie 1931 s'au și produs cu ea, și încă bine.

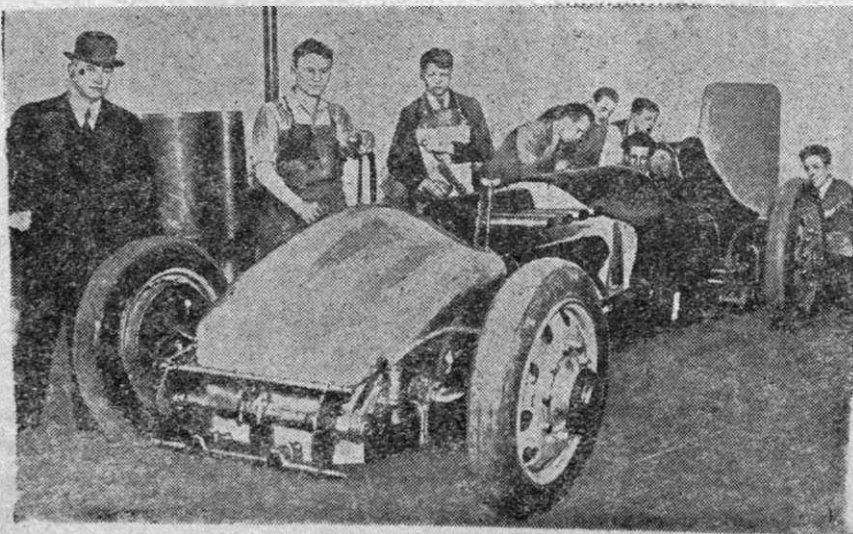
Laudă merită mai ales Varga Iosif, dobașu, Loaji Gheorhe și David Ioan, fiindcă ei s'au interesat mai mult de reușita producțiunei.

Iată noi ceiee scriem această foaie, publicăm cu drag această laudă și vestim tuturor cetitorilor noștri isprava frumoasă și cucernică a țiganilor din Zaul de Câmpie. Să auzim tot numai de bine!

Citiți „UNIREA POPORULUI”

Încă un automobil foarte repede

Automobilul din fotografia aceasta este al căpitanului englez Campbell. Motorul automobilului e provăzut cu 12 cilindri, avînd 1400 puteri de cai, așadară este mai puternic decât cea mai mare locomotivă a lumii. Întreg automobilul nu este mai lung de un metru și jumătate, avînd o lățime de un metru. Căpitanul Campbell crede că eu acest automobil va fi în stare să fugă șase kilometri și jumătate la minut, și astfel va învinge, prin repeziune, pe toți automobiliștii lumii.

Corpul omului

7. Creerii

Ca omul să știe ce să lucreze lucrul să-i fie cu rînduială, trebuie să aibă un conducător. Acest conducător îl formează *creerii*.

Creerii sunt așezați în *craniu* — cutie osoasă, tare. Fiind cea mai semnata parte din corp, trebuie să bine apărați.

Se compun din două părți: o parte mai mare așezată înainte și deasupra numită *creerul mare* și o parte mai mică așezată înapoi și dedesupt, numită *creerul mic*.

Atît creerul mare, cât și creerul mic, pe deasupra sunt înveliți în trei piele subțiri, numite *meninge*.

Creerii nu sunt netezi, ci au multe încrețituri. Printre încrețituri se găsesc o mulțime de șanțuri, foarte cotești prin cari șerpuiesc țevișoare cu sânge. Materia deasupra, unde sunt încrețiturile, e de culoare cenușie, iar cea dedesupt e de culoare albă.

Oricine a văzut sau a mâncat creer de miel sau de vițel, poate să-și deosebească seama, cum sunt și creerii omenescii.

Creerii omului sunt mai grei decât ai animalelor. Creerii bărbatului sunt în mijlociu, o greutate de 1400 grame pe cînd ai femeii au, în mijlociu, 1250 grame.

Creerul oamenilor învățați, cu mîini multă, e mai greu decât al oamenilor rănd. Astfel creerul lui Lord Byron e de 2380 grame, al lui Cromwell de 2200 grame și al lui Cuvier de 1829 grame.

Dacă greutatea creerului este mică cu mult decât cea mijlocie, omul este prost și tâmpit.

Sunt și oameni, cari nu au creer prea mare, dar totuși sunt cumini. Așa a fost creerul lui Gambetta, care n'a trecut de loc peste greutatea mijlocie și totuși a fost foarte cumin. În astfel de cazuri, trebuie să se ia seamă și finețea firelor nervoase cari e format creerul.

Cu ajutorul creerilor, omul se ocupă de toate, ține minte și știe toate. Creerul este mîntea omului. La creeri vin toate simțirile pe cari omul le primește cu ajutorul simțirilor și din creeri se dă toate poruncile, după cari mîinile prind de un lucru și picioarele încep să umble.

De aceea creerii trebuie grijăți bine și păstrați în cea mai bună sănătate. Omul care are creerii stricați, e nebun. Nebunia poate să vină din cauza unor boale rele, mai adeseori însă vine din beție. De obicei înnebunesc oamenii în înșurătății și văduvii și cu deosebire în tîmplă în vîrstă dela 30 până la 40 de ani.

Creerii pot să fie atăcați de multe boale:

1. *Rînirea creerului.* Din cauza unor căderi sau a unei lovituri puternice oasele tari din craniu se rup, craniul

se sparge și creerii sunt răniți. Pe urma acestei răniri, pielea creerilor se aprinde și dacă rănirea este mare și adâncă omul poate să și moară.

Mai ales la noi, oamenii dela sate au obiceiul, de a „sparge capul“. Când vreau să-și răzbune pe cineva, iau ciomagul și îl lovesc la mir. Este un obicei rău acesta, care aduce numai dureri și nenorociri.

Dacă totuși s'a întâmplat, ca cineva să ajungă cu capul spart și cu creerul rănit, să se cheme numai decât doctorul. Iar până la sosirea doctorului, rănitul să se așeze în pat cu cea mai mare băgare de seamă, ținându-i capul foarte ridicat pe perini. La nas i-se va pune oțet, să nu-și piardă cunoștința.

2. Meningita, aprinderea pielii creerului. Este una dintre boalele celea mai cumplite, căci nu iartă mai niciodată, sfârșindu se prin moarte.

Aceasta boală stă în aprinderea pielii care învalesc creerul. Incepe cu căldură mare, după care se ivește o durere de cap foarte mare și neîntreruptă. Durerea se simțește mai mult la frunte și este așa de puternică încât bolnavului i-se pare că-i creapă capul. Ochii bolnavului sunt roșii și urechile li țiuiesc. Adeseori bolnavul și aiurează și are vedenii. Aceasta stare poate ținea mai multe zile. Apoi bolnavul cade într'un fel de toropeală, căldura scade, respirația e neregulată și fața când e roșie, când e palidă. Pe urmă corpul nu se mai poate mișca și nu mai simțește nimic. Caldura crește din nou și pântecul se umflă. Bolnavul își pierde cunoștința și moare.

3. Ingrămădirea sângelui la creeri. (Congestie cerebrală). De aceasta boală se pot îmbolnăvi oamenii, cari stau prea mult în bătaia soarelui, ori au mâncat și au beut prea mult și îndată s'au răcit. Pot să se îmbolnăvească și atunci când se scaldă îndată după mâncare.

Bolnavului căruia i-s'a ingrămădit sângele la creeri, are fața roșie și simte greutate și durere la cap, amețește și li vâje urechile.

De aceasta boală se poate vindeca ușor, stând bolnavii în odihnă trupească și suflându-se, într'un loc răcoros și punându-și cărpe reci la cap.

4. Vârșerea sângelui în creeri (Emragie cerebrală). Când sângele se ingrămădește la creeri în măsură mare, țevișoarele cu sânge se pot sparge și sângele se varsă în adâncimea creerilor. În astfel de cazuri bolnavul își pierde cunoștința și mai adeseori moare.

5. Inmoierea creerilor. E o boală a bătrânilor. Se arată după ce a trecut omul de 50 de ani. De aceasta boală pot să fie atinși mai ales oamenii cari au suferit de reumatism. Vinele acestora sunt bolnave și nu mai pot duce sânge destul la creeri. Din cauza aeeasta creerul nu se mai poate hrăni deajuns și începe să se inmoaie.

Inmoierea creerilor poate veni pe încetul sau dintr'odată. Boala începe cu durere de cap, apoi vin amorțeli mai ales în picioare și pe urmă în mâni. Încetul pe încetul nu mai poate judeca, nu-și mai aduce aminte și ajunge în mintea copiilor. Inmoierea creerilor se sfârșește totdeauna cu moarte.

Ion Popu-Câmpeanu

Prețul cerealelor

Cauza scăderii prețului cerealelor. Incercări pentru ridicarea acestui preț

Nu numai la noi, ci și alte țări a scăzut prețul cerealelor: a grâului și a porumbului. Cu toate acestea aproape nimeni nu cumpără grâu sau porumb. Cauza este, că nimeni nu-și poate da seama, dacă grâul sau porumbul vor rămânea la prețul de astăzi, sau acest preț va mai scădea.

Mai de mult, țări mari, cum e Germania, Franța și Italia, cumpărau grâu dela noi și din alte țări. Azi, acestea țări au încetat ori ce cumpărare. Se trudesce să-și înmulțească producția de grâu de acasă, pentruca să aibă cât le trebuie și să nu mai fie silite să cumpere din străinătate. Mai mult, pentru ca să împiedece cumpărarea de grâu străin, au pus taxe mari de vamă, așa că nici nu mai poate să aducă cineva grâu din altă parte.

În Canada și în Statele Unite din America este atâta grâu, că nu mai știu ce să facă, numai să-l poată vinde. Și aici prețul e scăzut. Guvernele de aici fac toate încercările, pentruca, deși scăzut, cel puțin să rămână stabil prețul grâului. Dar nu-i mare nădejde să poată reuși.

În Argentina sunt peste cinci milioane tone de grâu întrecător. Și nu s'a vândut nimic.

Dar nici cu porumbul nu stă mai bine. Are peste două milioane tone de porumb întrecător și nevândut. Iar în Martie, începe culesul porumbului celui nou, care încă e mult și foarte bun. Așa, că nu-i nădejde să se poată urca prețul cerealelor în viitor.

Singurele țări cari cumpărau porumb mult era Anglia, Olanda și Belgia. Fond însă lesne grâul, cumpără mai bucuros grâu, așa că porumbul rămâne fără să i-se poată ridica prețul.

Nu se va putea ridica prețul grâului și a porumbului și din cauza Rusiei. E sigur, că Rusia, începând cu luna Martie, va încerca să vândă tot grâul ce mai are, fără să țină seama de preț. Va vinde cu ori ce preț, cât de scăzut, mai ales, că n'are să deie nimănui nici o socoteală despre cea ce face.

Pentruca să se poată ținea piept cu Rusia, prețul cerealelor va scădea și mai tare.

Totuși s'ar putea ajunge la o urcare a prețului cerealelor, dacă țările cari au taxe de vamă mari, ar fi silite să reducă aceste taxe.

Rusia încă ar trebui împiedecată să mai imprăstie cerealele pe piețele străine cu prețuri așa scăzute. Pentru aceasta ar trebui ca America, Anglia, Franța, Italia, Belgia și Olanda, să nu mai ajute pe Ruși cu bani și cu tot felul de mașini economice. Să-și deie seama, că Rusia nimicește toate țările economice și le face să nu mai poată trăi. Și aceasta e în paguba tuturor.

Să spune, că Japonia și China, vândând cât este de lesne grâul, vreau să înlocuiască orezul cu grâu. În acest caz ar cumpăra mult grâu, așa că prețul grâului s'ar mai urca.

Statele Unite și Anglia chiar vreau să deie Chinei un împrumut de un

miliard de dolari, din care să cumpere 272.000 vagoane de grâu din Canada.

Aceasta încă ar ușura simțitor târgul de cereala și prețurile s'ar mai ridica.

Să nădăduim, că viitorul ne va aduce o cât de mică îmbunătățire.

Cărți nouă

Păstorul și turma (Hodegetica). de *Canonical Nicolae Brinzeu*, Lugoj, 1930. Editura autorului. Prețul Lei 350, legată Lei 380.

O carte de foarte mare folos și însemnatate pentru preoți a apărut zilele trecute la Lugoj. Cartea este volumul I. din Teologia Pastorală, care se învață la Academii teologice și din care harnicul canonic dela Lugoj are de gând să scoată încă două volume, dacă-i va ajuta Dumnezeu. De această carte era mare lipsă la noi, fiindcă ficiertatul canonic Dr. Izidor Marcu a scos din Teologia sa pastorală numai două volume, volumul I Didactica și volumul II Liturgica, al treilea volum Hodegetica, nu le-a putut scoate, murind înainte de vreme. Și tocmai de acest volum era mai mare lipsă, în care se arată, cum are să se pregătească preotul pentru sfânta sa slujbă, cum are să-și ocupe parohia, cum are să-și poarte oficiul parohial, cum corespondența, matriculele, și celelalte registre parohiale, cum să-și aranjeze arhiva, cum să construiască diferitele zidiri parohiale, cum să-și păstorească turma și altele multe.

Nu este chemarea acestei gazete să-și dea părerea asupra acestei cărți. Noi constatăm numai că a fost mare lipsă de ea și că preoții vor folosi-o cu mult rod. Chemarea altor gazete, dar mai ales a revistelor, este să-i arete părțile bune și rele, fără de cari o carte nu poate fi, pentruca e scrisă de oameni cari pot și greși. Fapt e că autorul a studiat foarte mult până a scris această carte, care cuprinde nu mai puțin de 672 pagini; că a folosit toate cărțile latinești, franceze, germane, ungurești și românești apărute până acuma despre această materie; că a tratat chiar și cele mai moderne chestiuni, cum este acțiunea catolică, pe care a scos-o și în broșură separată; că dă sfaturile cele mai bune preoților cari sunt la parohii și că Sf. Sa însuși, fiind mai multă vreme preot la sate și păstorind țărani, muncitori și cărturari, făcând catcheză și conducând societatea de misiuni sfinte, are cădere a le da.

Cartea este aprobată de episcopia Lugojului, are în frunte o prefață a Înaltpreașfințitului episcop de Oradea și astfel poate fi folosită, cu toată încrederea, de oricare preot, ceea ce ar și fi de dorit.

Meditații euharistice după sfântul Ioan Vianney, paroh de Ars, traduse de *Soc. „Sf. Ioan Gură de Aur“*. 1930. Tipografia și litografia românească, Oradea, prețul Lei 40.

Păr. dr. Tautu, profesor la Academia teologică din Oradea și președinte de onoare al Societății „Sf. Ioan Gură de Aur“ a teologilor din Oradea, a făcut un lucru foarte bun, când s'a hotărât să tipărească aceste meditații despre sf. euharistie, traduse prin râvna teologului Iosif Vezoc din anul IV. Cărticica cuprinde 33 de meditații și după fiecare meditație câte o pildă strălucită din viața acestui sfânt, iar în introducere o scurtă viață a sfântului paroh Ioan Vianney, mort abia la anul 1859.

Bine ar fi s'o cumpere cât mai mulți și astfel să înceapă a iubi tot mai mult sfânta euharistie, adică trupul și sângele Domnului nostru Isus Hristos, care se păstrează pe altarele noastre, căci sfânta euharistie este sem-

trul vieții noastre creștinești și nu mai de acolo putem scoate mângâiere întru necazurile noastre și potolire în bucuriile noastre. Acest sfânt preot prin sf. euharistie și-a îndreptat parohia sa, arătându-ne și nouă, cum trebuie să ne îndreptăm pe noi înșine.

Carticica este tradusă într-o curgătoare și destul de frumoasă limbă românească, are format mic de carte de rugăcuni, așa că se poate purta ușor în buzunar, cuprinde 296 pagini și se poate procura dela oricare librărie românească.

*

Sentinela Catolică, revistă bilunară, director *dr. Anton Gabor*, redacția și administrația: Institutul „Presa Bună”, Iași, str. Ștefan cel Mare, No. 56. Abonament 90 Lei la an. Apare de 2 ori pe lună.

Cunoscuta revistă a *păr. dr. Anton Gabor* care a apărut 11 ani de-a rândul odată pe lună, va apare, începând cu 1 Ianuarie, de două ori pe lună, în format mare de gazetă. Scopul acestei reviste este numai și numai întărirea în credință a catolicilor și luminarea acelor care ar voi să se intereseze de religia catolică. Ea voiește să formeze în jurul său o armată de apostoli, cari în vâltoarea vieții să se arunce cu curaj pentru apărarea celor mai scumpe comori, ce le poate avea omul pe acest pământ. Din adevărată iubire de patrie, voiește să vină în ajutorul țării noastre, care în atâtea nevoi materiale se sbate, și să facă să triumfe morală lui Hristos asupra tuturor fiilor țării.

Atât *păr. Gabor* cât și noi credem că va reuși, fiindcă părinții dela Iași lucrează cu cea mai curată însuflețire și dragoste creștinească, au ajutorul aproape sigur al sfintei surori Terreza de pruncul Isus și au credincioși înțeleghători, însuflețiti și bine disciplinați: Să le ajute Dumnezeu sfântul! O recomandăm, cu toată căldura, tuturor cetitorilor noștri.

Jurchela Nicolae, Nevrincea. Sunt următoarele cărți: *Catavasier* Lei 20; *Enaltece literare* Lei 20; *Acte și Fragmente* Lei 20.

Ioan Simlan, cantor Costeni. Scrisoarea D. Tale nu o putem publica fiindcă nu interesează decât pe pupinii D. Tale colegi de la Cursul Cantoral din Blaj. Am predat-o însă *păr. director* al Cursului, ca să o comunice d'or profesori și colegilor. Mulțumim pentru lauda adusă gazetei noastre, de care n'ar trebui să te despărțești nici la militarie, unde ți-ar prinde încă mai bine decât acasă. Dacă e vorba numai de lipsa de bani, noi ți-o trimitem și pe așteptare, până te vei elibera, întrucât stă bun pentru D. Ta preotul D. Tale.

Patricie Palade. Am primit suma de 200 Lei, din cari pentru un calendar 25 Lei iar 175 Lei pe 1930.

Nicolae Fodor. Am primit 100 Lei. Mai aveți de plătit încă 80 Lei pe 1931.

Traian Lazar. Am primit suma de 300 Lei, din cari am trecut pe 1930 Lei 180, iar 120 Lei pe 1931.

Vasile Buzaș Aurora III. În 2 Mai 1929 am primit 2 dolari iar în 30 Dec. 1930 am primit 5 dolari. Acești dolari i-am trecut în felul următor: 1 dolar pe 1927, 2 dolari pe 1928, 2 dolari pe 1929 iar 2 dolari pe 1930. — Abonamentul Dv. plătit până la 31 Dec. 1930.

Ioan Pop, Șardul-Nirajului: Aveți plătit abonamentul până la 31 Dec. 1930.

Gavril Vulcan, Fabrica Ofa, Testamentul-vechii nu este, cel nou costă 60 Lei.

Valer Sigarteu, Agrieș: Am primit abonamentul pe jumătatea anului curent.

Simion Polverejean: Am primit 540 Lei. Abonamentul Dv. plătit până la 31 Dec. 1931.

Virgil Pop, Lonea: Am primit Lei 163250 pentru foile vândute până în Septembrie. Mai este de plătit încă 662 Lei.

Am primit câte 90 Lei dela următorii: *Iosif Mesaroș, Alexandru Dragoș, Varo Vasile, Ioan Butnariu, Nistor Crăciun, Androne Oltean, Ioan Canciu, Săsăran George, Melania Prodanciu, Milian Bichiș, Ioan Șutu, Ștefan Tecariu, Neamțiu Nicolae I. V., Cantorul unit Farău, Cobliș Vasile, Avram Crișan, Vasile Voideși, Negustoriul I. D., Ștefan Grozescu, Andrei Pinte.*

Toncean Dumitru, Selegean P., Ioan Mocan, Solomon Muntean, Deac Dumitru, George Limbășan, Mureșan Nicolae, Suciu Vasile I. A., Aurel Mureșian, Pușcaș Simion, David Simion, Eugenia Vale, Alexandru Rus, Petru V. Șiregu, Ioan Ceușan, Iosif Mureșan, Frisan Ioan, Precup Ionică, Ștrungar Nicolae, Iosif Arcălean, Frenț Cojocariu, Iuliu Popp, Vasile Ploață, Ioan Mureșanu, Pompeiu Graur, Nicolae Mărcuș I. T., Potcoavă Ioan, Baziliu Morariu, Gavrilă Filip, Vasile Pâcașiu, Cozma George, Teodor Harșa, Ștefan Varga, Petru Rus. Moisă Gavril, Ana Pop, Orha Nicolae, Ștefan Rașca, Cosor Nicolae, Petru Cristea, Câmpean Ioan, Aurel Mărginean, Eufimia Ștefănică, Dionisiu Dan, Babau Petru, Furdul Vasile, Carol Pascha.

Câte 100 Lei *Cornea George, Talpoș Floare, Fărcău Vasile, Iosif Lenghel, Togan Ioan, Timbuș Ioan, George Cismaș, Nicolae Fodor, Ioan Raț, Burlec George, Iosif Zinvel, Iuanaș Ștefan, Crăciun Mărza, Gavril Bota, Alexandru Cozma, Mihai Giurgii, Brădean Vasile, Silvășan George, Gânfălean Vasile, Socol Victor, Ștefan Tiva, Ioan Baciu, Silaghi Vasile, Burian Simion.*

Câte 150 Lei: *Ianc Teodor a S., Mihail Boțoc, Teodor Voideși Negustoriu, Emanoil Muntean, Primăria Sâncel, Vasile Pop I. Gligor.*

Câte 180 Lei: *Adorjani Zoltan, Cristofor Turcea, George Șomfălean, Ioan Bozdog, Ariton Popa, Dionisiu Tufescu, Chiș Grigore, Sărb Gliceria, Silaghi Ioan, Cioban George, Aurel Pop, Ștefanuț Ioan, D rect'unea gimnaziului Gheorgheni, Anghel Ioan, George Olariu, Bolea Romul, Milășcan Simion, Frățilă Nicolae, Petru Vinolea, Victor Deneasă, Băican George, Vasile Bota I. I., Ioan Țiț, Avram Besoiu, Ioan Turjan, Ing. Vasile Rusu, Ioan Mărginean, Ioan Pascu*

George Benchea, Vasile Harșa, Sava Vasile, Brutus Pașca, Emanoil Crișan, Fonoage Ioan, Nicolae Rațiu, George Cozma, Boloc Iosif, Gavril Moldovan, Petru Văgărau, Vasile Bradu, Ioan Druța, Micle Ioan I. Gr., Ioan Boeriu, Petru Cristea, Irimie Orosfoian, Lupeanu Vasile.

Vasile Marcu, Nicolae Gligoraș, Dănilă Moldovan, Iancu Rapoș, George Belea, Zosim Dan, Nicolae Zugrav, Ioan Georgescu, Baba Ioan, Ioan Șerban, Of. parohial Zălatu, Albu Petru, Ioan Boieșan, Dragomir Ioan, Simion Jumanca, Ioan Ioanette, Jurca Onoriu, Emil Sas, Isidor Saturn. Dr Eugen Sâmpetretan, Ioan Pinte, Bazil Oprea, Negrea Anica, Todoran George.

Alte sume. *Beniamin Colcer* 420; *Pr. A. Gligor*, 630; *Longin Sântu* 445; *Ioan Conciu Nonu* 245; *Albu Nicolae* 238; *Augustin Lăpădat* 117; *Vasile Scridon* 43; *Pantea Petru* 250; *Nicolae Trăciaciu* 133; *Marincaș Vasile* 185; *Alexă Ardelean* 135; *Iosif Vlad* 280; *Nicolae Bogiu* 270; *Primăria Petreu* 135; *Sora Nicolae* 500.

Șipoș Iosif 135; *Zaharie Nagy* 225; *Bondre George* 500; *Romul Mihalca* 270; *Ioan Tengher* 529; *Iacob Moldovan* 260; *Alexandru Rusca* 428; *Vasile Crișan* 183; *Picoș George* 183; *Giorgi Morariu I. S.* 183; *Simon Trif I. Nastase* 183; *Nicolae Crețu* 160; *George Macra* 80; *Of. protopopesco Cojocna* 680; *Ioan Hanzu* 135; *Achim Dragomir* 120; *Ioan Gherman* 80; *Gatea Vasilică* 150.

Redactor: IULIU MAIȘ

Cultivatorii de vii

și toți cei cari doresc să-și facă vile, să ceară cu toată încrederea altoi dela

FUNDAȚIUNEA LADAY
DIN PETRISAT, LĂNGĂ BLAJ

Specialități pentru vinuri și de masă

1307 4-4

Comuna Bazna Județul Târnava-m

Nr. 506—1930

Publicațiune

Se publică a doua oară, că în ziua de Martie 1931 ora 10 se va ține la primăria munei Bazna licitație publică cu oferte în conformitate cu art. 88—110 din legea de tabilitații publice pentru aprovizionarea de m. c. piatră spartă necesare străzilor com. Bazna.

Valoarea pietrii este de Lei 53550

Termenul de executare este imediată semnarea contractului. Garanța provizorie de 50% în numerar. Celealalte condiții caetul de sarcini se pot vedea în biroul mării Bazna.

Bazna, la 15 Ianuarie 1931.

Primar,
Indescriabil
(1344) 1—1

Notar:
GROSS

ANUNT

Dr. Camila Trencinei

a deschis cabinet medical în

BLAJ, Str. Regina Maria No. 2

(1352) 1—3

Un taur zimentat

de culoare galbenă, în vârstă de 2 ani, cu garanție deplină că este bun și neîmpungaci, de vânzare. A se adresa la

Păr. VICTOR MOLDOV

în VEZA, p. Blaj

(1354) 1-3

O bivoliță de 3 ani

cu urechea dreaptă puțin taiată, fata, s'a perdut Joi seara, fugind comuna Tauni spre Valea lunga. C ar gasi-o, sa binevoiască a înști primăria comunei, TĂUNI, p. V lunga, jud. Târnava Mică.

(1353) 1 1

A apărut

STRASTNIC

Care cuprinde rânduiala sfintelor dumnezeestilor slujbe din Săptăm Patimilor, acum întâia oră tipărită litere străbune.

Prețul Lei 280+20 porto

Librăria Seminarului 1

RECLAMA

este sufletul comerțului